

Onderwerp

Jaarplan 2024 Energie Expertise Centrum Flevoland (EEF)

Kern mededeling:

Provinciale Staten wordt geïnformeerd over het Jaarplan 2024. Hiermee vervullen Gedeputeerde Staten de toezegging om Provinciale Staten via een mededeling te informeren over de voortgang van EEF.

Mededeling:

Gedeputeerde Staten hebben bij besluit van 25 juli 2014 (#1550439) aan EEF (Stichting DE-on) een subsidie in de vorm van een lening verstrekt van € 6.495.000 met als doel actief bij te dragen aan de versnelling van de energietransitie. Daarnaast hebben Gedeputeerde Staten bij besluit van 14 november 2018 (#2270539) een aanvullende subsidie in de vorm van een lening van € 1.000.000 verstrekt. Vervolgens hebben Gedeputeerde Staten bij besluit van 15 december 2022 een subsidie verstrekt in de vorm van een aanvullende lening van € 6.500.000 onder dezelfde voorwaarden als de bovengenoemde, eerder aan DE-on verstrekte leningen.

Deze subsidies kan EEF aanwenden voor het bekostigen van het (doen) ontwikkelen en het (mede) financieren van projecten d.m.v. participaties, garanties en het verstrekken van al dan niet achtergestelde leningen, gericht op zowel reductie en/of het duurzaam opwekken van energie in die delen van de markt die zich autonoom niet, onvoldoende of traag ontwikkelen. Het betreffen doorgaans risicovolle medefinancieringen. Dit zijn bijvoorbeeld leningen die andere financiers op basis van het risicoprofiel niet wensen te verstrekken.

In de subsidievoorwaarden zijn verder bepalingen opgenomen over het verstrekken van periodieke rapportages ter informatie aan Gedeputeerde Staten. Dit betreft jaarlijks het jaarverslag en het jaarplan en na 2, 4 en 8 jaar na subsidieverlening een tussentijdse beoordeling over de wijze waarop EEF met de subsidie omgaat. Met dit voorstel wordt hieraan uitvoering gegeven, namelijk voor het onderdeel jaarplan.

Vanaf 1 september 2020 voert Stichting DE-on naar buiten de naam 'Energie Expertisecentrum Flevoland', afgekort 'EEF'. In dit jaarplan is de naamswijziging toegepast. Overal waar 'Energie Expertisecentrum Flevoland' of 'EEF' staat, kan ook Stichting DE-on worden gelezen.

Provinciale Staten worden geïnformeerd over de voortgang in het algemeen en de voornemens van EEF in 2024.

- EEF heeft, zoals voorgeschreven in subsidievoorwaarde no. 6 lid b, tijdig het jaarplan 2024, als onderdeel van het Meerjarenplan 2023-2027, aan Gedeputeerde Staten overlegd.
- EEF zal in 2024, evenals in voorgaande jaren, vanuit de basissubsidies twee typen financiering verstrekken, namelijk de standaardfinanciering (tot € 75.000) en de maatwerkfinanciering (vanaf € 75.000).
- Maatwerkfinanciering: In 2024 beoogt EEF 4 nieuwe maatwerkfinancieringen te verstrekken.
- Standaardfinanciering: In 2024 beoogt EEF 20 nieuwe standaard financieringen verstrekken.

Registratienummer

3226579

Datum

5 maart 2024

Expertiseteam

ETENER

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

3226579

- In totaal verwacht EEF in 2024 een bedrag van € 1,9 miljoen aan financieringen te verstrekken, zodat de portfolio einde 2024 circa € 6,5 miljoen bedraagt.
- Daarnaast beoogt EEF in 2024 15 nieuwe verduurzamingsvouchers / ontwikkelingen te verstrekken.

Provinciale staten worden geïnformeerd over de stand van de zaken portefeuille financieringen.

De lening portefeuille van EEF is in 2023 verder gegroeid, en EEF is grotendeels op koers om haar jaarplandoelstellingen te behalen. In 2023 is een start gemaakt met revisering van alle leningen. Dit geldt voor de verduurzamingsvouchers, standaardfinancieringen en maatwerkfinancieringen. Uit de reeds uitgevoerde revisies komt naar voren dat de kwaliteit van de lening portefeuille op een paar leningen na goed is. De leningen die een verhoogd risico hebben wordt door EEF intensiever beheerd, om ervoor te zorgen dat het belang van EEF zo goed mogelijk gediend wordt. Dat geldt ook nog steeds voor de grootste financiering van EEF aan een project. Hier heeft EEF een uitstaande lening van € 2 mln. exclusief openstaande rentevergoeding, waarbij het risico van een situatie waarbij deze lening niet kan worden terug betaald mogelijk reel is. De jaarlijkse te ontvangen rente op deze lening wordt conform de overeenkomst met de initiatiefnemers uitgesteld, totdat er liquiditeit beschikbaar is om deze te betalen.

EEF heeft melding gemaakt van dit project binnen de portfolio waarvan de opbrengsten significant lager liggen dan waarop werd gerekend. Op dit moment vinden er gesprekken plaats met betrokken partijen over een mogelijke doorstart en een schuldsanering van de diverse leningen. EEF zal in haar jaarverslag 2023 hiervoor een voorziening treffen. Zodra hierover meer bekend is zullen we in de Jaarstukken 2023 van de provincie de financiële gevolgen hiervan verwerken.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Jaarplan 2023	3192988	ja
		

Powered by **Provincie Flevoland**

JAARPLAN 2024

DATUM: 9-11-2023

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Terugblik 2023.....	2
Behaalde resultaten 2023	2
Toelichting voortgang EEF Warmte t.o.v. provinciale subsidie.....	6
Stand van de zaken portefeuille financieringen.....	6
Markontwikkelingen	8
Doelstellingen en financiële exploitatie 2024	9
Financiële exploitatie 2024	11
Liquiditeit 2024.....	15

CONCEPT

Inleiding

Voor u ligt het jaarplan 2024 van het Energie Expertisecentrum Flevoland. Het jaarplan heeft tot doel om kort en krachtig te beschrijven hoe EEF haar opdracht wil uitvoeren in 2024, in overeenstemming met de statutaire doelen en subsidievoorwaarden, zoals deze gesteld zijn door de Provincie Flevoland. We bouwen in dit jaarplan voort op het meerjarenplan wat in 2022 is ingediend bij de provincie, en de voortgang ten opzichte van dat meerjarenplan in 2023. Verder nemen we de ontwikkelingen die we in de markt zien mee. In het jaarplan hebben we ook een begroting opgenomen voor de financiële exploitatie 2024. Ook hierbij bouwen we voort op de verwachtingen over de financiële exploitatie die we in het meerjarenplan hebben beschreven.

Dit jaarplan is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken:

1. Behaalde resultaten 2023 tot en met kwartaal 3
2. Marktontwikkelingen
3. Doelstellingen jaarplan 2024
4. Financiële exploitatie 2024 (uitgesplitst per subsidiebeschikking)

Algemene kaders van EEF

EEF heeft tot doel de energietransitie van een traditionele energiehuishouding naar een duurzame energiehuishouding, energiebesparende maatregelen daaronder begrepen, in de provincie Flevoland te versnellen. EEF stimuleert actief dat ondernemers, verenigingen en coöperaties kansen benutten om energiebesparings- en duurzame energieprojecten op te starten, te ontwikkelen en te implementeren. EEF richt zich voorts op het wegnemen van knelpunten in zowel technische, organisatorische en financiële zin, die de realisatie van duurzame energieprojecten (kunnen) belemmeren. EEF heeft geen winstoogmerk. De toevertrouwde middelen ten behoeve van financieringen beoogt EEF revolverend in te zetten. Of de toevertrouwde middelen ook zullen revolveren is mede daardoor onder andere afhankelijk van marktomstandigheden en de mate waarin (krediet) risico's materialiseren. In haar werk is EEF complementair aan de markt, en kan andere risico's dragen dan de markt.

Terugblik 2023

Behaalde resultaten 2023

Hieronder hebben we de stand van zaken tot en met kwartaal 3 van 2023 m.b.t. de doelstellingen zoals beschreven in het jaarplan 2023 beschreven. Terzake de doelstellingen die betrekking hebben op de activiteiten i) Directievoering en financieringen, en ii) aanjagen en verbinden, kennis en expertise ligt EEF op schema om haar doelstellingen te behalen. Met betrekking tot de standaard financiering zien we een groei in aantal financieringen, maar zal het aantal financieringen lager zijn dan de doelstelling. Alleen voor de standaard financieringen ziet het ernaar uit dat de doelstelling niet gehaald wordt. Het is belangrijk hierbij op te merken dat EEF geen diensten 'verkoopt' maar puur op basis van behoefte haar activiteiten uitvoert, aanvullend aan de markt.

De activiteiten m.b.t. de warmtetransitie waarvoor EEF in 2023 een additionele subsidie ontving zijn goed onderweg. De realisatie wijkt af van de doelstellingen op een paar aspecten. Aanleiding daarvoor is dat EEF deze activiteit pas in april 2023 gestart is (de subsidie kwam beschikbaar in maart 2023; daarvoor is EEF bezig geweest met kwartiermaken) en dat onderdeel van de opdracht in 2023 was om samen met de belangrijkste doelgroep (de gemeenten en waterschap van Flevoland) in samenwerking met de provincie scherp te maken hoe de EEF haar rol het beste kan invullen rekening houdende met behoeften. Daarmee is het budget van 2023, wat uitging van de realisatie van een aantal van die behoeften, niet volledig

uitgeput. De ervaringen die in 2023 zijn opgedaan leiden tot het jaarplan van 2024 en het overgebleven 2023 budget zal naar wij verwachten in 2024 ten goede komen aan de realisatie van de in 2023 geïnterpreteerde behoeften

Voortgang doelstellingen m.b.t. i) directievoering en financiering en ii) aanjagen, verbinden, expertise en kennis

Activiteit	Doelstelling	Realisatie t/m kwartaal 3 2023 (75% van het jaar)
Aanjagen en verbinden	Relaties met bedrijvenverenigingen verder verdiepen en benutten Bestaande samenwerkingen (Schooldakrevolutie, Sportservice, FEA en Horizon) bestendigen en benutten Bijdragen aan de RES, energie in Balans, en ontwikkeling van Flevoland als waterstof provincie Bijdragen aan innovatie m.b.t. energietransitie Naamsbekendheid en aanjagen van partijen via bedrijven verenigingen, omroep Flevoland en lokale media; uitbouwen van volgens van het EEF LinkedIn pagina	Op verschillende manieren hebben we onze relaties met bedrijven verenigingen verder verdiept en benut; we verwijzen hierbij ook naar reguliere updates aan de Raad van Toezicht en provincie voor meer details. We hebben bijgedragen aan de RES, Energie in Balans, en ontwikkeling van provincie Flevoland op basis van behoefte van de provincie. Ook op het gebied van netcongestie hebben we steeds actief bijgedragen aan strategiebepaling/ beleidsvorming van de provincie. We hebben op basis van het communicatieplan naamsbekendheid verder verbeterd, hetgeen zichtbaar is aan de realisatie van de kwantitatieve doelstellingen m.b.t. expertise en kennis en financieringen hieronder.
Expertise en kennis	Meer dan 150 initiatiefnemers bijstaan met kennis / expertise en (ondersteuning bij) financiering Kennisbank reviewen, verbeteren, en toegankelijker maken.	Per eind oktober hebben we ca. 152 initiatiefnemers bijgestaan met kennis/ expertise en (ondersteuning bij) financiering, 101% van de doelstelling. Jaarlijkse review van de kennisbank vindt plaats (ca. 75% gereed), verschillende kennisdocumenten zijn geüpdatet, en we zorgen bij de opmaak / inrichting van de nieuwe website van EEF voor betere toegankelijkheid en meetbaarheid van mate waarin ze gebruikt worden.
Financieren	4 nieuwe maatwerkfinancieringen tot financial close brengen 20 nieuwe standaard financieringen verstrekken 20 nieuwe verduurzamingsvouchers	Tot eind oktober zijn 4 nieuwe maatwerkfinancieringen getekend, 100% van de doelstelling. Tot eind oktober zijn 13 standaard financieringen getekend, ca 65% van de doelstelling.

		Tot eind oktober zijn 14 nieuwe verduurzamingsvouchers getekend, 70% van de doelstelling.
Bijdrage aan CO2 besparing en 'multiplier' effect van financieringen	Bijdragen aan minimaal 8000 ton CO2 besparen met financieringen (standaard en maatwerk) Minimaal een 'multiplier' van 5 realiseren.	Per einde kwartaal 3 draagt EEF bij met haar financieringen aan ca. 32000 ton CO2 besparing. Dit is lager dan jaar gepresenteerd, vanwege de lagere productie van ACL. Multiplier is 6,82 per einde kwartaal 3 2023.

Voortgang doelstellingen jaarplan EEF Warmte

Onderdeel jaarplan	Doelstelling	Realisatie t/m kwartaal 3 (75% van het jaar)
Aanjagen, verbinden, en onderzoek	We jagen de uitvoering van warmtetransmissies aan door: - stimuleren van samenwerking tussen gemeente - verbinden van gemeenten aan elkaar en aan andere partijen - zijn van (incidenteel) sparring partner van bestuurders / gemeenten - het uitvoeren van kort verdiepend onderzoek t.b.v. gemeenten, of groepen van gemeenten. Onderwerpen die hierbij aan de orde komen zijn: technieken, participatie, juridische onderwerpen, en financiën.	We hebben plaatsgenomen in de overlegstructuur bouwsteen RES-W (nu omgevormd tot thematafel Warmte) en zitten het overleg inmiddels voor. We achterhalen lokale wensen en doelen en koppelen dit aan regionale opgaves. Dit doen we door eens per kwartaal met alle gemeenten en waterschap in gesprek te gaan. Daarnaast kijken we per stakeholder waar we per gemeente mee kunnen ondersteunen. Enkele voorbeelden hiervan: Vraagstuk boringvrije zones en geothermie, Expertisevraag Warmtebedrijven en -netten We organiseren gezamenlijke bezoeken aan relevante projecten in de regio. Zo bezoeken we 7 november de energiecentrale in Zeewolde met de thematafel Warmte. De regio heeft ons gevraagd regio coördinator te zijn namens de NPLW, hiervoor is inmiddels subsidie aangevraagd. EEF heeft ondersteund bij de formulering van de aanvraag. Vanuit de NPLW gaan we coördineren de uitgave van budget voor gezamenlijke uitvoering warmteprojecten. We verbinden lokale initiatieven aan relevante organisaties en aan lopende ontwikkelingen.
Kennisontwikkeling en -uitwisseling	We breiden het kennisplatform van EEF uit met relevante onderwerpen.	We hebben op 4 oktober naar aanleiding van een gepeilde behoefte een kennissessie

	We zorgen ervoor dat er een actieve voorziening en uitwisseling is van de beschikbare informatie en expertise	georganiseerd over de Wet Collectieve Warmte en het ontwikkelen van warmtenetten vanuit het perspectief van een gemeente. We hebben een model ontwikkeld waarmee de kosten voor het aardgasvrij maken van een woning kunnen worden berekend. We delen onze EEF kennisdocumenten (o.a. waterstof en netcongestie) met relevante overheden en initiatieven. We agenderen landelijke en regionale ontwikkelingen in het periodieke overleg (thematafel Warmte) en organiseren reacties/vervolg. Zoals: Netcongestie m.b.t. warmtetransitie; brieven van ministeries We doen vanuit onze nieuwe rol als regio-coördinator NPLW mee aan kennissessie van het NPLW en koppelen dit terug aan de thematafel Warmte
Bedrijventerreinen en lokale initiatieven	EEF werkt al met individuele bedrijven aan verduurzaming. Verduurzaming van warmtebehoefte is hier reeds een onderdeel van. Naast individuele bedrijven helpen we ook collectieven van bedrijven bij het realiseren van samenwerkingsverbanden i.v.m. netcapaciteit. Op verzoek van gemeenten kunnen we op voorgaande praktijk en netwerk voortbouwen m.b.t. het thema warmte. Dit betreft dan hulp m.b.t. de benadering door de gemeente. Bij verdere uitvoering van de verduurzaming van de warmtevraag op bedrijventerreinen kunnen we ook ondersteunen, maar dan zal er additionele funding nodig zijn van de betreffende gemeente.	In ons individueel contact met ondernemers komen ook verschillende warmtevragen aan de orde. Ook ondersteunen we bij verschillende lokale initiatieven van. Verder spelen we een rol bij ondersteuning van coöperaties. Het afgelopen jaar hebben vooral lokale initiatieven zich met hulpvragen bij ons gemeld zoals: Actieve bewoners Kraggenburg Noordoostpolder helpen met komen tot plan terzake verduurzaming van het dorp. Meedenken en input geven op plannen ontwikkeling warmtenetten Urk. Begeleiden / entameren van gesprekken een cooperatie in Zeewolde en provincie over geothermie en bodemwarmte.
Monitoring	We organiseren monitoring omtrent de voortgang van/ stand van zaken m.b.t. warmtetransitie in provincie Flevoland. Dit doen we door structureel data te verzamelen bij gemeenten en te analyseren	Op het gebied van monitoring merken we vanuit de thematafel Warmte (waar ook de provincie lid van is) geen behoefte. Er wordt aangegeven dat er al genoeg monitoring wordt uitgevoerd vanuit de RES. Daarom hebben we op dit punt geen verdere activiteiten ontplooid.

		Intern organiseren we een overzicht van de stavaza van aan warmte gelieerde onderdelen zoals: - Aardgasvrije woningen - Plannen voor warmtenetten - Netcongestie - Boringvrije zones
Coördinatie Bouwsteen RES-W	EEF neemt deel aan de tafel Bouwsteen RES-W	We zitten het periodiek overleg van de thematafel Warmte voor. We hebben samen met gemeente Almere de aanvraag voor de NPLW-subsidie voor Flevoland opgesteld. Hiervoor heeft EEF een apart plan van aanpak ontwikkeld. We zijn regio coördinator NPLW voor regio Flevoland. We bereiden een regionale bronnenstrategie voor. De behoefte hiervoor bestaat echter (nog) niet bij alle stakeholders.

Toelichting voortgang EEF Warmte t.o.v. provinciale subsidie

Vanuit de provinciale subsidie voor de uitvoering van het Warmte Expertisecentrum hebben we een aantal prestatieafspraken gemaakt. Een aantal van deze afspraken hebben we gedurende het jaar anders ingevuld.

Eén van deze afspraken is het ontwikkelen van kennisproducten over de Wet Gemeentelijke Warmteinstrumenten (WGIW) en de nieuwe Warmtewet. We hebben naar aanleiding van feedback van de leden van de thematafel Warmte in plaats van kennisproducten een live kennissessie georganiseerd. Dit is zeer positief ontvangen en de vraag vanuit de leden thematafel is om de kennisontwikkeling en uitwisseling op deze manier te blijven voorzien.

Ook wilden we ons begin dit jaar richten op gezamenlijke aanpakken voor warmte op de bedrijventerreinen. In de praktijk blijkt echter dat de gesprekken die met de bedrijventerreinen gevoerd worden zich nu vooral richten op netcongestie en de omgang daarmee. Om dit proces niet te verstoren proberen we de warmte-uitdaging nu aan dit proces te koppelen. Daarnaast hebben we wel een aantal energie-coöperaties en/of lokale initiatieven geholpen en ondersteund.

Stand van de zaken portefeuille financieringen

De lening portefeuille is in 2023 verder gegroeid, en EEF is grotendeels op koers om haar jaarplan-doelstellingen te behalen. In 2023 hebben we ook weer alle leningen gereviseerd, of gaan dat nog doen. Dit geldt voor de verduurzamingsvouchers, standaardfinancieringen en maatwerkfinancieringen. Uit de revisies komt naar voren dat de kwaliteit van de leningportefeuille op een paar leningen na goed is. De leningen die een verhoogd risico hebben beheren we intensiever, om ervoor te zorgen dat het belang van EEF zo goed mogelijk gediend wordt. Dat geldt ook nog steeds voor de grootste financiering van EEF aan Aardwarmte Combinatie Luttelgeest.

Begin is dit jaar het faillissement van Biospirits uitgesproken. EEF heeft de uitstaande lening en renteverplichtingen in jaarrekening 2022 afgeschreven. Dit betrof een bedrag van ongeveer EUR 7k. In het bestuursverslag van de jaarrekening 2023 zullen we uitgebreid rapporteren over de kredietportefeuille.

CONCEPT

Marktontwikkelingen

In het meerjarenplan hebben we een beschrijving gegeven van de relevante aspecten van de context waarbinnen EEF opereert. De beschreven context in het meerjarenplan is nog steeds relevant. Hieronder hebben we een aantal recente ontwikkelingen beschreven in aanvulling op de beschreven context uit het meerjarenplan.

- **Netcongestie** – In 2023 is netcongestie voor in Flevoland (en de rest van Nederland) nog meer een uitdaging geworden dan dat het in 2022 al was. Zowel voor levering van en elektriciteit als voor teruglevering van elektriciteit is op dit moment geen ruimte meer op het net voor vergroting van aansluitingen. EEF is sinds 2022 samen met de provincie actief om ondernemers te helpen met deze situatie, zodat ze binnen de kaders van wat wel mogelijk is hun aansluitcapaciteit zo goed mogelijk kunnen benutten. Ook geven we input vanuit de markt m.b.t. m.b.t. beleid van de provincie omtrent netcongestie en dragen we bij aan ontwikkeling van gemeenschappelijke oplossingen voor bedrijven. Netcongestie heeft ook een effect op verduurzaming van de warmtevraag, omdat een belangrijk onderdeel van de warmtetransitie is de toepassing van elektrische warmtepompen. Door netcongestie is de inzet van de warmtepompen minder opportuun.
- **Energieprijzen dalen maar blijven relatief hoog** - In 2023 zijn energie prijzen gedaald versus het niveau waar ze zich in 2022 bevonden. Ze blijven echter op een relatief hoog niveau. Dit maakt dat verduurzamen nog steeds financieel relatief interessant is.
- **Meer handhaving** – Overheden zetten steeds actiever in op handhaving m.b.t. geldende wetgeving m.b.t. verduurzaming. Dit leidt ertoe dat meer ondernemers aan de slag willen met verduurzaming van hun bedrijf.
- **Verkiezingen 2^e kamer** – Begin 2023 heeft het kabinet haar ontslag aangeboden aan de Koning. In november 2023 vinden 2^e kamer verkiezingen plaats. Het is daarmee onzeker hoe de inzet op de energietransitie komende jaren voortgaat. Echter, indicaties zijn dat ook in een nieuwe kabinetsperiode verdere verduurzaming van de energiebehoefte van Nederland een belangrijk thema is. Ook liggen veel van het vorige kabinet plannen inmiddels vast in (langjarig) beleid.

Doelstellingen en financiële exploitatie 2024

Doelstellingen 2024

In de tabel hieronder hebben we de doelstellingen m.b.t. de verschillende activiteiten van EEF voor 2024 beschreven. Hierbij houden we rekening met de realisatie van de doelstellingen in 2023 tot en met kwartaal 3 2023 en marktontwikkelingen.

Activiteit	Doelstelling	Toelichting
Aanjagen en verbinden	Relaties met bedrijvenverenigingen verder verdiepen en benutten Bestaande samenwerkingen (Sportservice, FEA, Schooldakrevolutie en Horizon) bestendigen en benutten Bijdragen aan de RES, energie in Balans, ontwikkeling van Flevoland als waterstof provincie, en omgang met netcongestie Bijdragen aan innovatie m.b.t. energietransitie, met een focus op oplossingen terzake netcongestie	Doelstellingen zijn vergelijkbaar met 2023. Aanpassingen houden verband met situatie m.b.t. netcongestie.
Expertise en kennis	Meer dan 150 initiatiefnemers bijstaan met kennis / expertise en (ondersteuning bij) financiering Kennisbank reviewen, verbeteren, en toegankelijker maken	Gelijk aan de doelstelling van 2023. Onze middelen ten behoeve van loonkosten zijn verlaagd, vanwege andere kosten die omhoog gaan. We kiezen ervoor om toch de doelstelling te behouden, op basis van huidige tempo van realisatie.
Financieren	4 nieuwe maatwerkfinancieringen verstrekken 20 nieuwe standaard financieringen verstrekken 15 nieuwe verduurzamingsvouchers verstrekken	Grotendeels gelijk aan de doelstellingen van 2023. Standaard financieringen hebben we gelijk gehouden, terwijl we in het meerjarenplan uitgaven van 25 in 2024. Gezien verwachte realisatie van 2023 (< 20) en het feit dat er iets minder middelen beschikbaar zijn, achten wij 20 realistischer. Verduurzamingsvouchers hebben we naar beneden toe bijgesteld, omdat de energieplannen niet meer actief aanbieden op basis van verduurzamingsvoucher structuur (50% betalen, 50% pas als de besparing gereed is). Een deel van de verduurzamingsvouchers hielden in 2023 verband met energieplannen. EEF wil niet marktverstrend zijn en wijst

		ondernemers op andere mogelijkheden voor het opstellen van energieplannen . We kunnen nog steeds wel energieplannen uitvoeren als daar behoefte aan is.
Warmte gemeenten	Opstellen van een 'Roadmap' voor de ontwikkeling van warmtenetten voor zowel overheden als lokale initiatieven Regionale projecten opstarten en uitvoeren: Per stakeholder (gemeente/ waterschap/ provincie) ondersteunen m.b.t. 6 initiatieven/ hulpvragen i.k.v. transitievisie warmte 10 Hulpvragen van lokale initiatieven behandelen. Dit kunnen ook bedrijven zijn. 3 kennissessies over aan warmte gerelateerde onderwerpen organiseren Coördinerende rol binnen de RES verder invullen op basis van behoefte Coördinerende rol m.b.t. NPLW gelden uitvoeren; dit betreft o.a. de coördinatie van de inhuur van markt partijen t.b.v. projecten waarvoor stakeholders gebruik willen maken van de NPLW gelden.	Vanuit de kennissessie van 4 oktober is er behoefte geuit voor een leidraad voor de ontwikkeling van warmtenetten vanuit overheden. Daarnaast merken we in hulpvragen van initiatieven dat ook zij hier behoefte aan hebben. Vanuit de NPLW hebben we gelden klaarstaan om gezamenlijk warmteprojecten in de regio uit te voeren. Vanuit de provinciale subsidie kunnen we individuele stakeholders (gemeenten, provincie, waterschap) van de thematafel Warmte helpen. We krijgen al regelmatig vragen van lokale initiatieven voor ondersteuning en hulp. Deze lijn willen we verder ontwikkelen. Tijdens de kennissessie van 4 oktober werd duidelijk dat er behoefte is om regelmatig interactieve kennissessie te organiseren voor op dat moment relevante onderwerpen.

Financiële exploitatie 2024

In onderstaande tabellen hebben we een overzicht gegeven van de realisatie t/m kwartaal 3 van 2023, de verwachting voor jaareinde 2023 en de begroting 2024 voor de verschillende activiteiten van EEF:

- i) Directievoering en financieringen,
- ii) Aanjagen, Verbinden, Kennis en Expertise, en
- iii) Warmte.

We hebben onder de tabellen een korte toelichting gegeven bij ieder van de posten op de begrotingen voor 2024. Terzake de toegepaste verwachte indexatie op kosten hebben we steeds 4,3% toegepast, in lijn met de door de provincie aangegeven indexatie op de subsidie's. Werkelijke indexatie is uiteraard afhankelijk van de toegepaste indexatie door verschillende leveranciers van EEF.

i) Directievoering en financieringen (standaard- en maatwerkfinancieringen)

Uitzettingen m.b.t. standaard- en maatwerkfinancieringen

EUR * 1000	2021	2022	2023 t/m K3	2023 verwacht	2023 begroot	2024
Standaard financiering aantal	11	10	12	15	20	20
Gemiddelde omvang	41	36	35	35	35	35
Volume	335	360	420	525	700	700
Maatwerk financiering aantal	3	3	4	4	4	4
Gemiddelde omvang	240	350	300	300	300	300
Volume	720	1.050	1.200	1.200	1.200	1.200
Totaal nw financieringen	1.055	1.410	1.620	1.725	1.900	1.900

Financiële exploitatie directievoering en financieringen

	2021	2.022	2023 tm K3	2023 Begroot	% van begroot	2023 Verwacht	2024
Inkomsten							
Rentebaten leningen	214.844	251.337	161.722	231.571	70%	215.629	219.275
Rentebaten creditsaldo	(16.046)	(7.858)	15.000	7.000	214%	20.000	20.000
Inkomsten afsluitprovisies	9.422	8.811	16.063	28.500	56%	17.500	28.500
Inkomsten expertise	35.408	33.640	25.941	30.000	86%	30.000	31.290
Totaal inkomsten	243.628	285.930	218.726	297.071	75%	283.129	299.065
Kosten							
Loonkosten directie/financiering	161.634	172.390	132.894	187.610	71%	187.610	188.177
Loonkosten expertise (niet uit subsidie EEF)	24.013	26.673	19.000	20.000	95%	25.000	26.075
Marketing directie/financiering	29	10.337	2.000	6.000	33%	3.000	3.129
Reiskosten directie/ financiering	-	-	750	1.060	71%	1.000	1.106
ICT, kantoor, verzekering en bankkosten	7.557	6.391	5.000	7.155	70%	5.500	5.737
Administratie, accountant & advies directie	15.323	27.022	12.000	13.780	87%	12.000	21.873
Raad van Toezicht	4.702	16.874	17.000	23.320	73%	23.320	24.323
Huisvesting	-	-	-	-	100%	-	-
BTW niet verrekenbaar	16.138	14.425	16.000	22.000	73%	22.000	22.000
Totaal kosten	229.396	274.112	204.644	280.925	73%	279.430	292.419
Resultaat	14.232	11.818	14.082	16.146		3.699	6.646

ii) Aanjagen, verbinden, kennis en expertise

	2021	2.022	2023 tm K3	2023 begroot	% van begroot	2023 Verwacht	2024
Inkomsten							
Inkomsten subsidie EEF	495.925	500.000	392.250	523.000	75%	523.000	545.489
Totaal inkomsten	495.925	500.000	392.250	523.000		523.000	545.489
Kosten							
Loonkosten expertise	413.816	455.403	320.562	456.220	70%	458.667	460.837
Marketing	40.658	20.517	13.373	33.301	40%	25.000	30.546
Reiskosten	8.283	13.496	12.250	13.073	94%	16.333	17.036
ICT	7.568	6.077	6.618	8.745	76%	9.500	9.909
Administratie, accountant en advies	16.024	15.748	9.000	11.660	77%	13.500	27.161
Totaal kosten	486.349	511.241	361.803	523.000		523.000	545.489
Resultaat	9.576	(11.241)	30.447	0	-	(0)	(0)

iii) Warmte (gemeenten)

	% van begroot	2023 verwacht	2024	2025	2026
Inkomsten					
Inkomsten subsidie EEF	104,60%	209.200	218.196	227.578	237.364
Totaal inkomsten	100,00%	209.200	218.196	227.578	237.364
Kosten					
Loonkosten warmte	42,42%	105000	181.691	223.504	233.114
Marketing	30,00%	2000	5.215	7.439	7.759
Reiskosten	20,00%	3000	5.215	7.939	8.281
Administratie, accountant en advies	80,00%	5000	20.215	23.584	24.598
Onvoorzien	-	10000	5.860	6.112	6.375
Totaal kosten	38,25%	125000	218.196	268.578	280.127
Resultaat		84.200	(0)	(41.000)	(42.763)
Resultaat na 4 jaar:					436

Toelichting m.b.t. inkomsten

Onderdeel inkomsten	Toelichting
Rentebaten Leningen	Dit betreft de verwachte rentebaten uit door EEF verstrekte maatwerk- en standaard financieringen. Hierbij zijn we uitgegaan van het gemiddelde uitstaande lening volume gedurende het jaar op basis van de hierboven gepresenteerde projecties van de uitzettingen en hebben we over nieuw verstrekte leningen een gemiddeld rentepercentage toegepast van 4% (momenteel rekenen we 4-4,5% voor senior financieringen).
Rentebaten creditsaldo	Huidige creditrente op het spaartegoed van EEF is ca. 1,7%. In 2023 leidt dit op basis van de beschikbare liquiditeit naar verwachting tot een bate van ca. 20k. Voor 2024 hebben we conservatief EUR 20k begroot, ook rekening houdende met uitzettingen op basis van een aantal getekende lening overeenkomsten (ca. EUR 1,3m), en het feit dat nieuwe liquiditeit voor financiering op basis van behoefte beschikbaar gesteld wordt door de provincie. Uitgaande van de huidige creditrente van 1,7% en een gemiddeld verwacht uitstaand saldo van ca. EUR 1,5m (zie liquiditeitsbegroting hieronder) kom je uit op baten van EUR 25k.

Onderdeel inkomsten	Toelichting
Overige inkomsten – afsluitprovisies	De inkomsten uit afsluitprovisies hebben we begroot op 1,5% van de nieuw uit te zetten leningen, op basis van huidig niveau van de afsluitprovisies. We hebben deze nu ongewijzigd gelaten in de begroting; mogelijk verhogen we deze met 0,25% of 0,5%, met oog op hogere loonkosten door indexatie.
Overige inkomsten - adviesdiensten	In 2021 en 2022 hebben we ca. EUR 35 en EUR 33k aan omzet met expertise gerealiseerd. Dit betreft expertise waarvoor EEF partijen factureert (ie niet gefinancierd vanuit de subsidie EEF, green deal gelden of de ontwikkeling). In 2023 verwachten we inkomsten van ca. EUR 30k. We hebben in de 2024 begroting op het niveau van 2023 aangehouden, en een indexatie van 4,3% toegepast. We gaan er dus vanuit dat we de uurtarieven met 4,3% verhogen (in 2023 hebben we geen indexatie van de EEF uurtarieven toegepast).
Inkomsten subsidie EEF	Inkomsten subsidie EEF zijn gebaseerd op de subsidiebeschikking en de informatie die we van de provincie hebben ontvangen dat de indexatie voor 2024 4,3% is. We hebben dus het subsidie bedrag 2023 geïndexeerd met 4,3%
Inkomsten subsidie EEF Warmte	Inkomsten subsidie EEF zijn gebaseerd op de subsidie beschikking en de informatie die we van de provincie hebben ontvangen dat de indexatie voor 2024 4,3% is. We hebben dus het subsidie bedrag 2023 geïndexeerd met 4,3%

Toelichting m.b.t. kosten

In de tabel hieronder hebben we kort toegelicht de aannames die ten grondslag liggen aan de begrote kosten voor 2024.

Directievoering en financieringen

Kostenonderdeel	Toelichting
Loonkosten financiering	Deze zijn gebaseerd op het niveau van 2023 'Verwacht', rekening houdend met een indexatie van 4,3% voor 2024. Een beperkt deel van de loonkosten financiering (7,5 kEUR) is op verzoek van de Raad van Toezicht verschoven naar de post Administratie, accountant en advies ter dekking van te verwachten advieskosten in 2024.
Loonkosten expertise (niet uit subsidie EEF)	Op basis van niveau van 2023 'Verwacht' met toepassing van indexatie van 4,3% voor 2024.
Marketing	Op basis van niveau van 2023 'Verwacht' met toepassing van indexatie van 4,3% voor 2024.
Reiskosten	Op basis van niveau van 2023 'Verwacht' met toepassing van indexatie van 4,3% voor 2024.
ICT, kantoor, verzekering en bankkosten	Op basis van niveau van 2023 'Verwacht' met toepassing van indexatie van 4,3% voor 2024.
Administratie, accountant en advies	Op basis van 'begroot' niveau 2023, met een indexatie van ca. 4,3% voor 2024. Op verzoek van de Raad van toezicht hebben we additionele ruimte van EUR 7,5k begroot voor externe inzet t.b.v. een mogelijk aanbestedingstraject.
Raad van Toezicht	Op basis van niveau van 2023 'Verwacht' met toepassing van indexatie van 4,3% voor 2024.

Kostenonderdeel	Toelichting
Huisvesting	Eind 2020 hebben we ons huurcontract m.b.t. een ruimte in Lelystad opgezegd. Daarom hebben we geen huisvestingskosten opgenomen.
BTW niet verrekenbaar	Op basis van verwacht niveau 2023.

Aanjagen, verbinden, kennis en expertise

Kostenonderdeel	Toelichting
Loonkosten expertise	Deze zijn gebaseerd op het niveau van 2023 'Verwacht', rekening houdend met een indexatie van 4,3% voor 2023. We hebben op verzoek van de Raad van Toezicht de loonkosten expertise verlaagd met EUR 15k, en verschoven naar de Administratie, accountant en advies, ten behoeve van een mogelijk aanbestedingstraject.
Marketing	Op basis van niveau van 2023 'Verwacht' en het begrote niveau voor 2023. Hierbij hebben we een bedrag gekozen exact tussen deze bedragen in en daar 4,3% indexatie op toegepast. De begrote kosten voor marketing wijken iets af van het ingediende EEF jaarplan in september 2023, vanwege voortschrijdend inzicht op basis van de realisatie tot en met kwartaal 3 2023.
Reiskosten	Op basis van niveau van 2023 'Verwacht' met toepassing van indexatie van 4,3% voor 2024. De begrote kosten voor marketing wijken iets af van het ingediende jaarplan in september 2023, vanwege voortschrijdend inzicht.
ICT, kantoor, verzekering en bankkosten	Op basis van niveau van 2023 'Verwacht' met toepassing van indexatie van 4,3% voor 2024. De begrote kosten voor marketing wijken iets af van het ingediende jaarplan in september 2023, vanwege voortschrijdend inzicht.
Administratie, accountant en advies	Op basis van begroot niveau 2023, met een indexatie van ca. 4,3% voor 2024. Op verzoek van de Raad van Toezicht is door de verschuiving van EUR 15k extra begroot t.b.v. extern advies inzake een mogelijk aanbestedingstraject.

Warmte

Kostenonderdeel	Toelichting
Loonkosten warmte	Deze zijn gebaseerd op het niveau van 2023 'Begroot', rekening houdend met een indexatie van 4,3% voor 2023. We nemen hier de begrote kosten als basis omdat 2023 een opstart jaar is, en omdat we in 2023 feitelijk pas in maart echt begonnen zijn met de uitvoering van de subsidie. We hebben ook de projecties voor 2025 en 2026 laten zien, waarin we hebben weergegeven hoe we verwachten dat naar mate de warmtetransitie verder vordert de middelen die nog niet nodig waren in 2023, wel in de 2^e helft van de subsidie periode benut kunnen worden. Dit hebben we naast de loonkosten ook verwerkt in de marketing-, reis- en administratie en advieskosten.
Marketing	Op basis van niveau van 2023 'Begroot', rekening houdend met een indexatie van 4,3% voor 2023.
Reiskosten	Op basis van niveau van 2023 'Begroot', rekening houdend met een indexatie van 4,3% voor 2023.

Kostenonderdeel	Toelichting
Administratie, accountant en advies	Op basis van begroot niveau 2023, met een indexatie van ca. 4,3% voor 2024. Verder zijn deze kosten t.o.v. 2023 op verzoek van de Raad van Toezicht verhoogd met EUR 15k vanwege mogelijke kosten n.a.v. een mogelijk aanbestedingstraject.
Onvoorzien	Verlaagd naar ca. 6k omdat er minder kosten onvoorzien zijn nu we gestart zijn met de subsidie.

Liquiditeit 2024

In onderstaande tabel hebben we een overzicht gegeven m.b.t.de ontwikkeling van de liquiditeit van EEF. We hebben hierbij alle beschikbare subsidies meegenomen.

	2022	2023 Verwacht	2024	2025
Cash in				
Cash begin van jaar	3.215.275	2.718.497	1.925.594	1.416.905
Lening provincie			1.000.000	1.500.000
Subsidie exploitatie EEF	500.000	523.000	545.489	561.854
Subsidie Warmtetranistiecentrum		209.200	218.196	227.578
Aflossingen financieringen (standaard en maatwerk)	521.564	532.457	649.665	852.442
Aflossingen ontwikkelingen	32.095	20.000	25.000	50.000
Rentebaten	251.337	231.571	219.275	251.471
Correctie rentebaten ACL (worden opgerold, tot en met 2024)	(140.000)	(140.000)	(140.000)	(140.000)
Inkomsten expertise en afsluitprovisies en credit rente (positief of negatief)	34.593	67.500	79.790	87.979
Totaal cash in	1.199.589	1.443.728	2.597.414	3.391.324
Cash uit				
Verstrekte leningen	751.273	1.200.000	1.900.000	2.550.000
Verstrekte ontwikkelingen	215.579	25.000	150.000	150.000
Loonkosten	654.466	671.277	675.232	695.489
Overige operationele kosten	75.049	131.153	162.676	166.896
Kosten warmtetranistiecentrum		209.200	218.196	227.578
Totaal cash out	1.696.367	2.236.630	3.106.103	3.789.963
Cash jaareinde	2.718.497	1.925.594	1.416.905	1.018.266

Toelichting

Het bovenstaande laat zien hoe de uitvoering van de opdrachten zoals in bovenstaande overzichten verwerkt voor i) Directievoering en Financieringen, ii) Aanjagen, Verbinden Expertise en Kennis en iii) Warmte onder de verschillende subsidies doorwerkt op de liquiditeit van EEF. Hierbij hebben we in 2024 en 2025 rekening gehouden met een trekking op de beschikbare leningsfaciliteit bij de provincie en hebben we de jaarlijkse rente op de lening aan ACL in mindering gebracht op de rentebaten, omdat deze conform de overeenkomst met ACL opgerold wordt, totdat er liquiditeit beschikbaar is om deze te betalen.